

POLITICI DE POSTADERARE A ROMÂNIEI LA UNIUNEA EUROPEANĂ

Constantin SOLOMON, *doctor habilitat în științe politice, USM*
Cristinel GHIORGHI-AURELIAN, *doctorand (Galați), USM*

Rezumat

Uniunea Europeană este un partener economic și politic unic în lume, care reunește 28 de țări europene și acoperă aproape tot continentul, iar aprofundarea proceselor de integrare se poate face din punct de vedere legislativ, economic, al justiției, agriculturii, mediului, politicii vamale, transportului, corupției etc.

Materia cuprinsă în articol vizează patru politici de bază în perioada postaderare a României la UE: politica agricolă, politica mediului, politica comercială și politica vamală.

Integrarea României în Uniunea Europeană presupune și dezvoltarea unui sistem agricol modern, care să asigure un nivel de viață echitabil populației rurale și o aprovizionare la prețuri rezonabile consumatorilor, cu garantarea liberei circulații a mărfurilor pe teritoriul Comunității Europene.

Cuvinte-cheie: *Uniunea Europeană, România, integrare, politica agricolă, actul Unic European, costurile integrării*

ASPECTS OF ROMANIAN'S INTEGRATION IN THE EUROPEAN UNION

Abstract

The paper discussed some aspects of the integration into the European Union. Material contained in Article concerns four basic policies in the post accession to the European Union: agricultural policy, environmental policy, trade policy and customs policy.

It examines the mechanisms governing the production and trade in agricultural products in the European Union, and ensuring stable supply of safe food for its population and affordable. It emphasizes that EU membership has positive effects on the Romanian agriculture and farmers' income and access to a market of over 450 million.

It investigates environmental policy and environmental policy objectives that are different and complex country, including Romania. It also analyzes the principles examines national environmental policy and environmental strategy.

It is placed in the viewfinder trade policy, which shall be in accordance with the acquis and the progress made in this area.

Inquire customs policy in the post accession of Romania is based on the application of customs legislation by the customs of our country and the Member States and harmonization of customs regulations with EU requirements

Keywords: *European Union, Romania, integration, post-accession, agricultural policy, environmental policy*

Introducere. Uniunea Europeană este un partener economic și politic unic în lume, care reunește 28 de țări europene și acoperă aproape tot continentul, iar aprofundarea proceselor de integrare se poate face din punct de vedere legislativ, economic, al justiției, agriculturii, mediului, politicii vamale, transportului, corupției etc.

Materia cuprinsă în articol vizează patru politici de bază în perioada postaderare a României la UE: politica agricolă, politica mediului, politica comercială și politica vamală.

Politica Agricolă Comună este printre primele politici comune adoptate de Uniunea Europeană, pe atunci Comunitatea Economică Europeană (Tratatul de la Roma, 1957). Geneza ei a fost o reacție la problemele alimentare care au urmat celui de-al Doilea Război Mondial. Între politicile Uniunii Europene, Politica Agricolă Comună (PAC) este privită ca una din cele mai importante. Aceasta nu numai din cauza bugetului acordat de UE

pentru finanțarea acestei politici (care este aproximativ de 50% din bugetul total al Uniunii), a numărului de persoane afectate și a teritoriului implicat, ci și a importanței istorice și a atributelor suverane delegate de statele membre către nivelul comunitar de decizie. Importanța politicii agricole comune derivă și din legături strânse cu piața unică și cu uniunea economică și monetară, două domenii-cheie ale integrării europene.

Politica agricolă comună este alcătuită dintr-o serie de reguli și mecanisme ce reglementează producția și comerțul cu produse agricole în Uniunea Europeană, accentul punându-se, din ce în mai mult, pe dezvoltarea rurală.

În domeniul agriculturii, rolul UE a fost întotdeauna acela de a ajuta la:

- Asigurarea unei aprovizionări stabile a populației cu alimente sigure și la prețuri convenabile;

- Asigurarea unui nivel de viață rezonabil pentru fermierii UE, permițând, totodată, agricultorilor să se modernizeze și să se dezvolte;

- Asigurarea dezvoltării agriculturii în toate regiunile UE [1].

PAC și alte politici ale Uniunii Europene au condus la crearea unei mari piețe unice de produse agricole în UE și au ajutat Uniunea să devină unul din actorii mondiali principali în domeniul agriculturii și alimentației.

Integrarea României în Uniunea Europeană presupune și dezvoltarea unui sistem agricol modern, care să asigure un nivel de viață echitabil populației rurale și o aprovizionare la prețuri rezonabile consumatorilor, cu garantarea liberei circulații a mărfurilor pe teritoriul Comunității Europene.

România a acceptat acquis-ul în vigoare pe data de 1 aprilie 2004, solicitând șase perioade de tranziție, care vizează modernizarea fermelor zootehnice și a unităților de procesare carne-lapte, defrișarea plantațiilor hibride și folosirea unor produse de protecție a plantelor.

Aderarea a avut și va avea efecte pozitive asupra agriculturii românești: stimularea schimburilor comerciale ca urmare a eliminării taxelor vamale, creșterea prețurilor produselor agricole și, implicit a veniturilor fermierilor, accesul pe o piață mult mai mare, de 450 de milioane de locuitori.

Începând cu 1 ianuarie 2007, toate bovinele, ovinele și caprinele trebuie să posede pașaport. Produsele tradiționale înregistrate la Comisia Europeană vor beneficia de protecție, ele putând fi comercializate sub denumirea de origine. Deținătorii de suprafețe de teren mai mici de 5 hectare nu vor mai primi subvenții de la stat.

Fructele, legumele și florile vor putea fi comercializate doar dacă respectă regulile strict impuse de UE (dimensiuni, ambalare, etichetare etc.).

Pentru ca sectorul agroalimentar românesc să devină competitiv, sunt

necesare măsuri și acțiuni prioritare, atât în sectorul vegetal, cât și în cel zootehnic și al prelucrării cărnii și laptelui.

Politica de mediu este strâns legată și condiționată de politica economică, administrativ-financiară și legislativă, corelație ce se bazează pe o cointereseare națională și internațională, întrucât reprezintă, deopotrivă, relații teoretice și relații practice concrete.

Sarcinile politicii de protecție a mediului sunt diferite și complexe, principala răspundere a politicii mediului revenind guvernelor fiecărei țări, precum și autorităților naționale și locale de specialitate.

Cele trei conferințe naționale de protecție a mediului [2] au stabilit principalele sarcini politice de protecție a mediului pentru statele participante. Astfel, la puțin timp după prima Conferință a ONU asupra mediului, Comisia Europeană a propus elaborarea unui program de acțiune în acest domeniu, care recunoaște necesitatea și legitimitatea unei politici comune în domeniul mediului. Cu timpul, se dezvoltă progresiv un drept comunitar al mediului, care cuprinde peste 200 de directive și regulamente în domeniul protecției mediului.

Actul Unic European adoptat în 1986, este documentul prin care protecția mediului dobândește o bază legală în cadrul Tratatului CE, atribuind în mod explicit comunității europene competența în domeniul protecției mediului. În anul 1997, prin Tratatul de la Amsterdam, politica de mediu devine politică orizontală a Uniunii Europene, ceea ce înseamnă că aspectele de mediu vor fi în mod necesar luate în considerare în cadrul politicilor sectoriale. În România, protecția mediului a apărut ca un domeniu de sinestătător al politicilor naționale în anul 1990, când a fost înființat pentru prima dată un Minister al Mediului. Politica de mediu în țara noastră a evoluat de la adoptarea de măsuri minime de protecție a mediului, ce aveau în vedere limitarea poluării, până la conturarea cauzelor acestora, precum și a stabilirii de atribuții și responsabilități pentru daunele cauzate mediului. În anul 1992, s-a elaborat primul document oficial ce stabilește obiectivele naționale în domeniul protecției și conservării durabile a mediului, Strategia Națională de Protecție a Mediului, reactualizată în 1996 și în 2002 în conformitate cu dispozițiile comunitare în domeniu. Structurată în două părți, Strategia Națională de Mediu procedează la o prezentare a principalelor resurse naturale și a elementelor privind starea economică și calitatea factorilor de mediu precum și o prezentare a principalelor resurse de protecție a mediului, a priorităților și obiectivelor pe termen scurt, mediu și lung. Începând cu anul 1996, se poate constata o adecvare a strategiei naționale cu cea comunitară în

cea ce privește principiile, prioritățile și obiectivele în domeniul mediului înconjurător.

Principiile pe care se bazează politica de mediu în țara noastră sunt următoarele:

- principiul precauției cu privire la activitățile cu impact asupra calității mediului;
- principiul prevenirii poluării și a riscurilor ecologice;
- principiul conservării biodiversității, a moștenirii culturale și istorice;
- principiul potrivit căruia poluatorul și utilizatorul „plătește”, în sensul că sunt obligați la plăți directe atât cei ce poluează mediul, cât și cei care utilizează resursele naturale ale mediului;
- principiul stimulării activităților de redresare a mediului (prin acordarea de subvenții, credite etc.) [3].

În ceea ce privește prioritățile identificate, acestea reflectă atât nevoile naționale, cât și tendințele și inițiativele existente pe plan global. Strategiile naționale de mediu din 1992 și 1996, reprezintă documentele pe baza cărora a fost structurată politica națională de mediu până în anul 1999, când s-a adoptat Programul Național de Aderare la UE. În perioada care urmează, Strategia Națională de Mediu este completată de o serie de documente precum: Raportul privind starea mediului în România; Planul Național de gestionare a Deșeurilor și Substanțelor periculoase. O dată cu anul 2000, când încep negocierile de aderare ale României la UE, politica de mediu în țara noastră se dezvoltă conform strategiei elaborate de Comisia Europeană pentru țările candidate în cadrul Agendei 2000.

Alinierea României la standardele Uniunii Europene în domeniul mediului presupune costul de 29,3 miliarde de euro. Calitatea apei este una dintre cele mai dificile probleme de mediu ale României și necesită cele mai mari costuri. Bugetul de stat va suporta aproximativ 7 miliarde de euro din suma totală de 29,3 miliarde de euro, 9 miliarde vor fi acoperite de agenții economici, iar restul de aproximativ 13 miliarde vor proveni din programe cu finanțare internă și externă.

România beneficiază de diverse perioade de tranziție în ceea ce privește calitatea aerului, a apei, a deșeurilor, a instalațiilor mari de ardere.

Costurile pentru modernizarea infrastructurii rutiere se vor ridica la 7-8 miliarde euro; 1 miliard euro – pentru securizarea frontierelor. Ministerul Integrării Europene oferă, spre exemplu, costurile pentru mediu, unul din capitolele cele mai sensibile, care au fost evaluate pentru următorii 20 de ani la circa 29 miliarde de euro. În perioada 2005-2025, România va aloca

1 % din PIB pentru mediu și transport și va primi de la UE pentru aceste domenii 1,7% din PIB-ul României.

De menționat că, în ultimul timp, se remarcă și o accentuare a tendinței de afirmare și consolidare a unor structuri administrative în direcția protejării și gestionării durabile a mediului la nivel național.

De asemenea, în scopul coordonării internaționale a unor activități privind mediul s-au creat diverse organisme consultative, organisme interministeriale, precum și structuri naționale de cooperare internațională pe probleme de mediu sectoriale.

Adoptarea de către România a acquis-ului comunitar în domeniul politicii comerciale comune implică schimbări majore în politica comercială a țării noastre.

Politica comercială este unul din domeniile în care România a avansat cel mai mult în procesul de adoptare a acquis-ului comunitar. Raportul Comisiei Europene, pe anul 2002, privind progresele României pe calea aderării la Uniunea Europeană constată că în domeniul politicii comerciale „România a obținut, în general un nivel înalt de aliniere cu acquis-ul” [4, p. 68-70].

Preluarea politicii comerciale comune a UE este un proces gradual, pentru a se evita eventualele șocuri care s-ar putea produce în cazul adoptării dintr-o dată a acestei politici și a se asigura operatorilor economici timpul necesar spre a se adapta la noile condiții de concurență, derivând din alinierea la politica comercială comună.

În ceea ce privește măsurile netarifare la import. S-au realizat progrese importante privind: procedurile vamale, evaluarea în vamă și regulile de origine a mărfurilor; impozitele indirecte, percepute la import; prohibițiile, restricțiile și prescripțiile în materie de licențe; reglementările tehnice și standardele privind produsele; achizițiile publice.

În domeniul reglementării de export, menționăm că acest regim este deja, în mare măsură armonizat cu cel al Uniunii Europene. Procedurile vamale la export corespund, în general, cu cele ale UE: România, ca și Uniunea Europeană nu percepe taxe vamale la export; ca și UE, țara noastră nu aplică, de regulă, interdicții și restricții cantitative la export, bazate pe considerente comerciale, conformându-se în această privință normelor Organizației Mondiale a Comerțului (OMC); reglementările privind controlul bunurilor și tehnologiilor cu dublă utilizare și comerțul cu arme sunt, în general în concordanță cu cele ale UE; țara noastră, ca și Uniunea Europeană, nu acordă subvenții la exportul de produse industriale.

În domeniul politicilor comerciale bilaterale, regionale și multilaterale evidențiem următoarele:

- România a încheiat acordul de comerț liber cu țări cu care UE are acorduri similare (Islanda, Liechtenstein, Norvegia, Elveția, care fac parte din Asociația Europeană a Liberului Schimb – AELS, cât și cu țările: Polonia, Ungaria, Cehoslovacia, Slovenia, Bulgaria, Croația, Macedonia, Bosnia și Herțegovina, Republica Moldova, Serbia, Muntenegru, Albania, Kosovo care fac parte din Acordul Central European al Comerțului Liber (Central European Free Trade Agreement – CEFTA), Turcia, Israelul și Lituania) și a parafat un acord de acest tip cu Croația. De asemenea, poartă negocieri și cu alte state.

- S-a asigurat o cooperare strânsă cu UE în cadrul OMC, în vederea armonizării pozițiilor în această organizație, în special în materie de negocieri comerciale multilaterale.

Adoptarea de către România a acquis-ului comunitar în domeniul politicii comerciale comune comportă avantaje substanțiale:

- accesul liber al produselor românești la piața UE, primul importator pe plan mondial;

- accesul privilegiat al acestor produse la piețele țărilor terțe, cu care UE are încheiate acorduri de tip preferențial (țările europene în tranziție, țările mediteraniene, țări din America Latină etc.);

- beneficiază de avantajele liberalizării importurilor;

- promovarea mai eficientă, sub egida UE, a intereselor României în cadrul negocierilor comerciale internaționale;

- obținerea de resurse financiare sporite de la Fondul European de Orientare și Garantare Agricolă – FEOCA (pentru furnizarea de ajutoare producătorilor agricoli și de restituiri, adică subvenții la exportul de produse agricole, în țările terțe, precum și pentru reformele de structură în sectorul agricol), Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European, Instrumentul financiar de sprijinirea pisciculturii, Fondul de Coeziune etc., ceea ce va contribui la sporirea potențialului economic și comercial al țării;

- creșterea investițiilor străine de capital, ca urmare a sporirii atractivității României, ca membră a UE, pentru investitorii străini, ceea ce este de natură să favorizeze accelerarea modernizării economiei românești și consolidarea capacității sale concurențiale.

Politica vamală este unul dintre fundamentele Uniunii și este esențială pentru existența pieței unice, care nu poate funcționa corect fără reguli comune aplicate uniform la toate granițele externe ale Comunității. Acest set de reguli formează politica vamală și reprezintă motivul pentru care autoritățile vamale ale statelor membre lucrează ca o singură entitate.

Politica vamală comunitară se bazează pe aplicarea uniformă a legislației

vamale de către administrațiile vamale ale statelor membre. Legislația privind politica vamală cuprinde: Codul vamal comunitar și prevederile de aplicare ale acestuia, Nomenclatura combinată, Tariful vamal comun, precum și legislația aferentă ce depășește sfera Codului vamal (legislația privind bunurile contrafăcute sau piratate, exportul de bunuri culturale, comerțul preferențial, controalele sanitare și de mediu, politicile comune în domeniul pescuitului și a agriculturii, protejarea intereselor economice prin aplicarea instrumentelor netarifare sau măsurile de securitate și politică externă).

Schimburile comerciale ale României se realizează în mare parte în cadrul Acordurilor de comerț liber (circa 83,91% din exporturi și 70,56% din importuri). Ca pondere a schimburilor comerciale românești în cadrul acestor acorduri, în intervalul ianuarie - octombrie 2012, pe primul loc se afla Uniunea Europeană (67,8% din valoarea exportului și 74,6% din totalul importului).

Ca stat membru al UE, România este pe deplin conștientă de rolul pe care îl vor juca serviciile sale vamale în controlul exercitat la granița vamală externă a UE. Prin urmare, au fost întreprinse deja o serie de acțiuni menite să contribuie la realizarea unei armonizări depline a reglementărilor vamale.

S-a acționat continuu pentru dezvoltarea capacității administrative a autorității vamale române de a proteja interesele economice, sociale și culturale ale României și statelor membre ale Uniunii Europene.

România a întreprins acțiuni menite să pregătească din punct de vedere logistic și tehnic serviciile sale vamale pentru o implementare eficientă a sarcinilor care îi revin ca stat membru al UE. În acest context, o prioritate deosebită o constituie securizarea frontierelor.

Dezvoltarea accentuată a schimburilor comerciale impune introducerea unor sisteme eficiente de control al mărfurilor, dat fiind faptul ca este din ce în ce mai puțin posibilă intervenția prin control fizic. Sfidarea la care trebuie să facă față acum administrațiile vamale este de a ști cum să asigure derularea normală a fluxurilor comerciale în condițiile exercitării unui control vamal eficient.

În trecut, controalele vamale erau în cea mai mare parte bazate pe verificarea fizică a mărfurilor, ceea ce necesita o irosire de resurse și timp. Această manieră de a proceda era costisitoare atât pentru autoritatea vamală, cât și pentru agenții economici. În zilele noastre, procedura de control este în întregime schimbată: metode moderne de vămuire sunt aplicate cu scopul de a simplifica controalele și de a le focaliza asupra domeniilor unde ele sunt cele mai necesare și eficiente. Astfel, informatizarea, controalele, auditul, analiza de risc sunt tehnicile cele mai larg utilizate și din ce în ce mai sofisticate. Aceste metode trebuie să fie dezvoltate.

Administrațiile vamale și operatorii economici utilizează din ce în ce mai mult tehnologia informației în relațiile dintre ele. Declarația în vamă fără suport pe hârtie reduce durata de vămuire la frontiere. Totuși, ordinatoarele nu sunt utilizate numai în scopul acceptării unei declarații vamale. În fapt, în cursul ultimilor ani, Comisia Europeană a elaborat sisteme informatice care permit administrațiilor vamale naționale schimbul de informații pe baza datelor centralizate la Comisie. Comisia a jucat un rol important în crearea unor noi sisteme care completează sistemele naționale existente și care permit birourilor vamale din statele membre schimbul de informații atât la nivel național, cât și comunitar.

Utilizarea metodelor analizei de risc permite selectarea anumitor mărfuri, operațiuni etc., care prin natura, valoarea, originea sau „profilul” importatorului ar putea prezenta un anumit risc. Folosirea acestor tehnici permit vămilor să decidă cu obiectivitate dacă o anumită partidă de marfă va fi supusă controlului fizic. Această decizie poate fi luată înainte ca marfa să sosească la frontiera Uniunii Europene. Administrațiile vamale acceptă din ce în ce mai mult ideea de a controla fizic mărfurile numai după ce acestea ajung în depozitele agenților economici. Aceasta facilitează într-o mare măsură traficul de mărfuri, deoarece reduce timpii de imobilizare a mărfurilor în porturi, aeroporturi scăzând astfel costurile; totodată mărfurile nu trebuie dezasamblate decât o singură dată [5, p.36].

Prin aceste metode este din ce în ce mai posibil pentru vamă ca aceasta să-și concentreze eforturile în lupta contra fraudei și a contrabandei. De asemenea, controalele vamale moderne se sprijină din ce în ce mai mult pe verificarea înscrisurilor contabile ale agenților economici.

Procedurile de vămuire și o legislație vamală modernă pot juca un rol esențial în determinarea locului de amplasare a unei întreprinderi sau platforme industriale pe teritoriul comunitar. Economia de timp și reducerea costurilor sunt elemente de concurență pentru economia Uniunii Europene. Ceea ce este esențial, este nu numai simplificarea procedurilor comerciale ci, în aceeași măsură, eficacitatea metodelor utilizate pentru protejarea cetățenilor comunitari [6, p.38].

Administrațiile vamale naționale sunt responsabile cu aplicarea în practică a legislației UE și, totodată, cu realizarea contactelor cu mediile de afaceri la nivel național. Legislația vamală de bază este conținută în cadrul vamal comunitar. Alte reglementări pe care vama le aplică sunt conținute în alte acte legislative. Acestea sunt în general adoptate de Consiliul de miniștri și aprobate de Parlamentul European pe baza propunerilor prezentate de Comisie. Legislația

secundară, care este denumită adesea drept „dispoziții de aplicare” este adoptată de către Comisie în condiții riguros definite și, în general, numai după ce statele membre și-au dat avizul în cadrul Comitetului pentru Cod Vamal pentru legislația vamală sau în alt comitet când este vorba de o altă legislație.

În România, după aderarea la Uniunea Europeană vama constituie un domeniu particular important. Controlul la frontiera exterioară în numele Uniunii Europene lărgite necesită competențe particulare.

Astăzi, politica UE își propune să le ofere tuturor producătorilor de alimente (de la agricultori și crescători de animale, până la producători de produse lactate, fructe, legume sau vin) posibilitatea de a produce cantități suficiente de hrană sigură și de calitate pentru consumatorii europeni.

O evaluare a progreselor realizate de fiecare țară membră este efectuată prin intermediul subcomitetelor pe probleme vamale și fiscal, instituite în baza diferitelor „acorduri europene”. În acest cadru, se schimbă, în mod regulat, informații referitoare la procesul de dezvoltare a capacității operaționale a fiecărei administrații vamale. Pentru a avea cea mai bună eficacitate și o mai mare eficiență, trebuie continuat procesul de informatizare. Funcționarea pieței unice în beneficiul tuturor statelor membre presupune, cu necesitate, informatizarea operațiunilor gestionate de administrațiile vamale.

Referințe bibliografice

1. Porumbăcean Claudiu. *Politica agricolă comună a Uniunii Europene și aplicarea acesteia în România*. // *Revista de Administrare Publică și politici Sociale*, 2010, nr. 4, p. 30.
2. Conferința de la Stockholm din 1972; Conferința de la Rio de Janeiro din 1992 și Conferința de la Johannesbourg din 2002.
3. Dogaru Lucreția. *Politica de mediu în România în contextul integrării europene*. http://www.upm.ro/facultati_departamente/stiinte_litere/conferinte/situl_integrare_europeana/Lucrari2/Dogaru%20Lucretia.pdf [Accesat: 10.10.2014].
4. Aldea Victor. *Armonizarea politicii comerciale a României cu acquis-ul comunitar*. // *Tribuna Economică. Săptămânal economic național*. București, 2008, Nr.10.
5. Vătăman D., David I. *România în Uniunea Europeană: istorie și actualitate*. București: Pro Universitaria, 2008.
6. Botez Gh., Militaru M. *Politica comercială a României în perioada de pre și postaderare la Uniunea Europeană*. București: Editura Fundației România de mâine, 2007.